ВІСНИК науки та освіти
ISSN 2786-6165 (ONLINE) №11(29)2024
серії: філологія, культура і мистецтво, педагогіка, історія та археологія, соціологія
Bulletin of Science and Education

УДК 378.016

https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-11(29)-1109-1116

Заболотська Ольга Олександрівна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова, Херсонський державний університет, м.Херсон, https://orcid.org/0000-0002-8899-8244

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЛОЛОГІЇ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЗАСОБАМИ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА НАВЧАЛЬНИХ ПЛАТФОРМ

Анотація. У статті висвітлюються актуальні питання фахової підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня в аспекті їхньої готовності до міжкультурної взаємодії. Наголошується на ключових проблемах, які має реалізувати дистанційне навчання в умовах воєнного стану, що існує в країні з лютого 2022 року. Підготовка бакалаврів до активізації міжкультурної взаємодії на заняттях з іноземних мов передбачає впровадження в освітній процес не тільки освітніх компонент за програмою навчання, але й створення віртуального середовища для занурення в мовленнєву сферу її носіїв. У статті доведено, що провідним напрямом такого навчання є імплементація в освітній процес закладу вищої освіти навчальних платформ та хмарних технологій, які в зручний час та сприятливій обстановці впливають на максимальну результативність процесу навчання здобувачів. Прикладами таких навчальних платформ є Linguo in Clips, Quizlet, Kahoot, Flipgrid, Wordwall, Memory game, Edpuzzle, Miro, News in Slow, English Central, Play Posit, Anki, які використовуються викладачами на заняттях для удосконалення мовленнєвих умінь та мовних навичок. Саме вони дають можливість перетворити гру на навчання, здійснити перевірку знань, сприяють розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності, формуванню лексичних та граматичних навичок, створюють умови для організації презентацій, групової роботи, обговорень, що робить їх універсальним інструментом для різних завдань. Подані приклади з різних курсів та тематики занять з освітньої компоненти «Практика усного та писемного мовлення англійської мови» наочно ілюструють та переконливо доводять ефективність такого навчання. Як альтернатива дистанційному навчанню є створена в Херсонському державному університеті платформа ksu on line, ksu24, яка допомагає здобувачам опанувати іноземну мову і надає всі корисні матеріали для набуття знань як

з теоретичних освітніх компонент, так і з практичних. У розвідці визначено і вагому роль живого спілкування з носіями мови та у форматі дистанційного навчання під час читання гостьовими лекторами матеріалів своїх наукових здобутків.

Ключові слова: міжкультурний, взаємодія, бакалавр, філології, підготовка, готовність, технологія, здобувач, вищий, освіта.

Zabolotska Olha Oleksandrivna doctor of pedagogy, full professor, professor of department of English philology and world literature, named after professor Oleh Mishukov, Kherson State University, Kherson, https//orcid.org/ 0000-0002-8899-8244

PREPARING FUTURE BACHELOR OF PHILOLOGY FOR CROSS-CULTURAL INTERACTION USING CLOUD TECHNOLOGIES AND LEARNING PLATFORMS

Abstract. This article highlights current issues of students' professional training of first (bachelor) educational level in terms of their readiness for cross-cultural interaction. It emphasizes the key problems that distance education should implement in the conditions of war time, that has existed in the country since February 2022. Preparing bachelors to activate intercultural interaction in foreign language classes involves introducing into the educational process not only educational components according to the curriculum, but also creating a virtual environment for immersion in the speech sphere of its speakers. The article proves that the leading direction of such training is the implementation of educational platforms and cloud technologies in the educational process of the higher institutions, because such tools at the convenient time and environment contribute to the maximum effectiveness of the educational process of students. There are examples of such educational platforms: Linguo in Clips, Quizlet, Kahoot, Flipgrid, Wordwall, Memory game, Edpuzzle, Miro, News in Slow, English Central, Play Posit, Anki. Such platforms are used by teachers at English lessons to improve language skills and speaking skills. They provide an opportunity to turn a game into learning, test knowledge, and contribute to the development of all types of speech activity, the formation of skills. The presented examples from various courses and topics of lessons from the educational component "Practice of oral and written English" vividly illustrate and convincingly prove the effectiveness of such training. As an alternative to distance learning, there is the ksu online platform, ksu24, created at Kherson State University, which helps students master a foreign language and provides all useful materials for acquiring knowledge from both theoretical educational

components and practical ones. The article also has determined the predominant role of live communication with native speakers and in the format of distance learning while presenting by guest lecturers the materials of their scientific achievements.

Keywords: cross-cultural, interaction, bachelor, philology, preparation, readiness, technology, applicant, higher, education.

Постановка проблеми. Сучасна освіта має відповідати тим викликам, які ставлять перед нею соціальні, політичні та культурні події в країні. Повномасштабне вторгнення російських військ на територію нашої країни зробило навчання майже у всіх регіонах країни в дистанційному та змішаному форматах. А це зумовило перегляд програм та засобів імплементації в освітній процес матеріалів, які раніше презентувалися викладачами на заняттях в аудиторії. Дистанційна освіта почала діяти і в час пандемії Covid 19, але з лютого 2022 року вона набула нового осмислення: розширився по всьому світу діапазон її користувачів у зв'язку з масовою міграцією українців з територій, які були в зоні бойових дій і окуповані загарбниками. Змін зазнав і контент дистанційної освіти: те, що презентували в часи пандемії, стало не зовсім цікавим і актуальним, а поява хмарних технологій і навчальних платформ змусили викладачів переглянути підходи до розробки і проведення занять у закладах вищої освіти країни.

Ця проблема пов'язана з такими важливими науково-практичними завданнями, що є наразі у фокусі уваги методистів і науково-педагогічних працівників закладів освіти, як-от:

− розробка лінгводидактичних принципів новизни, зацікавленості та відповідності віковим інтересам тих, хто навчається;

− утворення концептуальних основ оволодіння мовами;

− упровадження нових продуктів медіапростору і використання їх під час навчання у мовних закладах освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування готовності фахівців до міжкультурної взаємодії розглядалась в працях таких вітчизняних науковців, як [1], [2], [3].

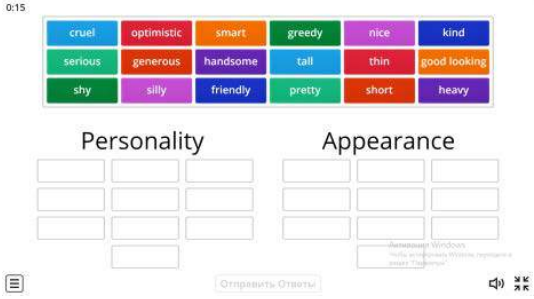
Однак підготовка майбутніх фахівців з іноземних мов до активізації готовності до міжкультурної взаємодії з використанням хмарних технологій залишилася поза увагою науковців.

Мета статті – розкрити цифрові технології та навчальні платформи як засоби підготовки майбутніх бакалаврів, а саме філології, до міжкультурної взаємодії.

Виклад основного матеріалу. Підготовка бакалаврів до активізації міжкультурної взаємодії на заняттях з іноземних мов передбачає впровадження в освітній процес не тільки освітніх компонент за програмою навчання, але й створення віртуального середовища для занурення в мовленнєву сферу її носіїв. Таким середовищем може стати онлайн перегляд кінострічки на мові оригіналу (із субтитрами для візуального та аудитивного сприйняття, якщо це здобувачі 1 та 2 курсів). Відвідування концерту відомих співаків в онлайн режимі, екскурсія по відомим містам світу на мові оригіналу, цікаві та сенсаційні події з різних країн також можуть пропонуватися задля формування готовності до міжкультурної взаємодії. Сьогодні мережа Інтернет спроможна перенести її споживачів в будь-яке мовне середовище.

Великого значення останнім часом набуло навчання іноземних мов з використанням хмарних технологій, штучного інтелекту та навчальних платформ. Дані технології уможливлюють навчання з різних куточків світу, розширення діапазону курсів для опанування, спілкування з носіями мови в реальному часі, підтримку різноманітних типів контенту, таких як тексти, зображення, відео, посилання, документи тощо, що дозволяє створювати різноманітні завдання та матеріали.

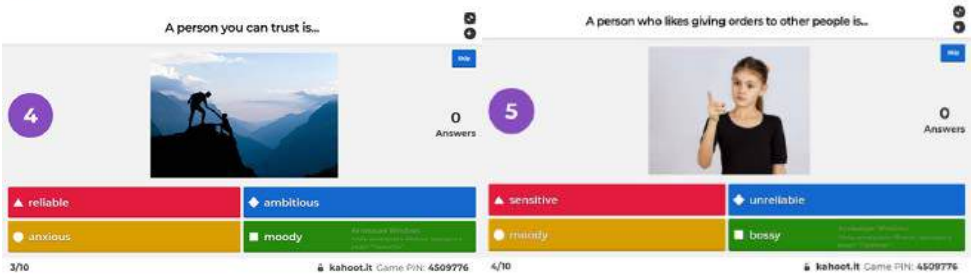
Саме вони дають можливість перетворити гру на навчання, здійснити перевірку знань в невимушеній обстановці, сприяють розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності, формуванню лексичних та граматичних навичок, створюють умови для продукування відгуків, презентацій, групової роботи, обговорень тощо, що робить їх універсальним інструментом для різних завдань. Так, наприклад, для активізації лексики з будь-якої теми (на слайді лексика з теми «Особистість та зовнішність») викладачі використовують платформу Wordwall, завдяки якій лексичний матеріал закріплюється так, що становиться репродуктивним.



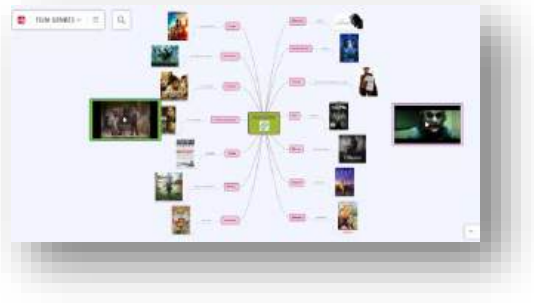


чи до теми «Кар'єра»

Або платформу Kahoot, щоб перевірити свої знання або розробити цікаву гру.



Також для закріплення та активізації лексики на занятті з «Практики усного та писемного мовлення англійської мови» створюємо інтелектуальні карти (mind maps). Наприклад, як до теми «Жанри кіно».

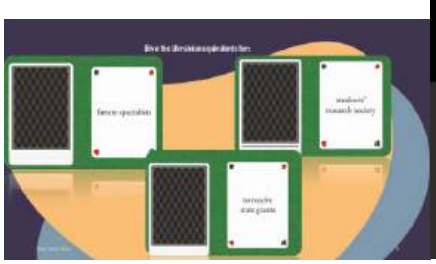


Цікавим для розвитку усного мовлення на заняттях з «Практики усного та писемного мовлення англійської мови» є завдання «Колесо фортуни», яке також дає змогу перевірити знання з лексики, граматики, аудіювання переглянутого фільму, або прослуханого тексту. А гра Memory game остаточно закріплює знання здобувачів і створює жваву атмосферу гри.





Для гри в картки на перевірку знань використовуємо платформу Quizlet, яка дає змогу також створити цікаві вікторини для активізації та закріплення лексичного та граматичного матеріалу.





Платформа Flipgrid допомагає зняти свій відео ролик, залишити відгук для обговорення, створити відео інтерв'ю, що є важливим для розвитку комунікаційних навичок, забезпечити безпечне віртуальне середовище для обговорення цікавих тем. Її дуже полюбляють здобувачі освіти, бо саме тут вони виявляють свої творчі здібності, висловлюють свою думку, розвивають уміння в усному та писемному мовленні.

Картки на платформі Anki можуть містити зображення, аудіо та інші мультимедійні елементи, залежно від теми заняття. Цю платформу використовуємо для навчання вимові, візуального запам'ятовування та інших аспектів навчання мови, що сприяє активізації готовності до міжкультурної взаємодії.

Платформа Edpuzzle розроблена для створення інтерактивних відео занять та відео завдань. Завдяки цій платформі наші викладачі іноземних мов вставляють свої запитання, коментарі та завдання безпосередньо в ролики з YouTube, Vimeo, Khan Academy та інших джерел. Здобувачі переглядають відео та виконують відео завдання, що робить навчання більш інтерактивним та результативним для формування мовленнєвої компетентності.

Платформа Miro надає можливість залишати коментарі, висловлювати відгуки та обговорювати ідеї прямо на дошці, що сприяє розвитку писемного мовлення здобувачів, правильному написанню слів і нормативному використанню граматичних конструкцій. Наголосимо, що вказана платформа користується неабияким попитом у студентства.

Для навчання фонетиці та нормативній вимові користуємося платформою Linguo in Clips, яка коригує вимову звуків, моделювання інтонації в різних ситуаціях спілкування. Платформа English Central також корисна на заняттях для формування та вдосконалення фонетичних навичок.

Значно зацікавлені здобувачі роботою з платформою News in Slow, яка надає можливість бути у фокусі подій, що відбуваються в світі та англійськомовних країнах, поринути у політичні, соціальні та культурні тенденції життя носіїв мови. Цікаві відео сюжети з літературною вимовою, представлені носіями, поліпшують мовленнєві вміння здобувачів. До того ж ігрові моменти або елементи гейміфікації, які яскраво представлені на платформі Play Posit, використовуємо для створення невимушеної атмосфери на заняттях та зацікавленості здобувачів, диференціації видів діяльності.

Останнім часом все більше уваги приділяється співпраці зі штучним інтелектом; це реальна допомога здобувачам на шляху опанування іноземних мов: відтворені штучним інтелектом лекції дають змогу декілька разів переглянути матеріал, розробити тести, покращити вимову та інтонаційні моделі у майбутніх бакалаврів філології.

Створена на базі Херсонського державного університету платформа ksu on line дає можливість викладачам презентувати матеріал до освітніх компонент з додатковою інформацією у гіперпосиланнях, розроблених тестах та творчих завданнях, що ще глибше занурює здобувача у віртуальне мовне середовище і сприяє активізації готовності до міжкультурної взаємодії.

Так, освітня компонента «Інтерпретація художнього тексту» знайомить майбутніх філологів не тільки з класичними та сучасними творами англійськомовних авторів, але й із засобами реалізації авторських інтенцій у художньому тексті, авторською картиною світу, яка є відображенням його особистісного сприйняття дійсності. Особливо це важливо при ознайомленні з творами письменників інших країн, світогляд яких базується на їхній ментальності. Розуміння ментального сприйняття носіїв мови, відтворення в текстах думки автора сприяють кращому розумінню співрозмовника, який є носієм мови; це також полегшує міжкультурну комунікацію.

На додаток зазначимо, що найбільш ефективним є спілкування з носіями мови, яке відбувається віртуально під час гостьових лекцій провідних фахівців світових закладів вищої освіти. Так, лекції для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів проводив в нашому університеті під час його візиту до України відомий професор Нотінгемського університету Пітер Стоквелл. Жваве обговорення після лекції її ключових моментів дозволило здобувачам сприймати спонтанне мовлення носія та покращити свою вимову під час спілкування. Останнім часом такі лекції проводяться дистанційно.

Висновки. Отож проведене дослідження дозволяє стверджувати, що пріоритетного значення в сучасному освітньому просторі, з урахуванням викликів сьогодення набуває імплементація в навчальний процес таких платформ та хмарних технологій, котрі у зручному для здобувачів вищої освіти режимі дозволяють оволодіти готовністю до міжкультурної взаємодії. Серед них найбільш ефективними виявилися Linguo in Clips, Quizlet, Kahoot, Flipgrid, Wordwall, Memory game, Edpuzzle, Miro, News in Slow, English Central, Play Posit, Anki, які використовуються викладачами на заняттях для удосконалення мовленнєвих умінь та мовних навичок майбутніх бакалаврів філології. Є доцільним їхнє впровадження саме на заняттях з «Практики усного та писемного мовлення англійської мови», що сприяє оволодінню студентами практичними мовними, теоретичними лінгвістичними знаннями, поінформованістю у галузі лінгвокраїнознавства, забезпечує формування мовленнєвих умінь у контексті ікроскультурного спілкування. До того ж на базі Херсонського державного

університету було створено платформу ksu on line, ksu24, яка допомагає здобувачам опанувати іноземну мову і надає всі корисні матеріали для набуття знань як з теоретичних освітніх компонент, так і з практичних. Доведено значення спілкування з носіями мови як безпосередньо, так й у форматі дистанційного навчання під час читання гостьовими лекторами результатів власного наукового доробку.

Перспективи дослідження поданої проблеми полягають у розкритті технологій формування готовності до міжкультурної взаємодії у фахівців технічного профілю.

Література:

1. Драгомирецька О. О. Комунікативна компетентність іноземних студентів технічних спеціальностей: система знань та вмінь. *Наука і техніка сьогодні.* Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка». 2023. № 12 (26). С. 446–456. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12(26)-446-456.

2. Князян М.О., Телецька Т.В., Богуславський С.С. Формування граматичної компетентності майбутніх філологів як базисного компонента готовності до міжкультурної взаємодії. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина». 2024. № 7(41). С. 245-253. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-7(41)-245-253

3. Ситнікова О. В. Творче середовище з формування готовності майбутніх бакалаврів філології до міжкультурної взаємодії : аналіз наукових підходів. *Наукові інновації та передові технології.* (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»). 2024. № 5(33). С. 1298-1306. https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5(33)-1298-1306

References:

1. Drahomyretska O. O. (2023). Komunikatyvna kompetentnist inozemnykh studentiv tekhnichnykh spetsialnostei: systema znan ta vmin [Communicative competence of foreign students of technical specialties: a system of knowledge and skills]. Nauka i tekhnika sohodni. Seriia «Pedahohika», Seriia «Pravo», Seriia «Ekonomika», Seriia «Fizyko-matematychni nauky», Seriia «Tekhnika». № 12 (26). С. 446–456. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12(26)-446-456. [in Ukrainian]

2. Kniazian M.O., Teletska T.V., Bohuslavskyi S.S. (2024). Formuvannia hramatychnoi kompetentnosti maibutnikh filolohiv yak bazysnoho komponenta hotovnosti do mizhkulturnoi vzaiemodii [Formation of grammatical competence of future philologists as a basic component of readiness for intercultural interaction]. Perspektyvy ta innovatsii nauky. Seriia «Pedahohika», Seriia «Psykholohiia», Seriia «Medytsyna». 2024. № 7(41). S. 245-253. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-7(41)-245-253 [in Ukrainian]

3. Sytnikova O. V. (2024). Tvorche seredovyshche z formuvannia hotovnosti maibutnikh bakalavriv filolohii do mizhkulturnoi vzaiemodii : analiz naukovykh pidkhodiv [A creative environment for forming the readiness of future bachelors of philology for intercultural interaction: analysis of scientific approaches]. Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii. (Seriia «Upravlinnia ta administruvannia», Seriia «Pravo», Seriia «Ekonomika», Seriia «Psykholohiia», Seriia «Pedahohika»). 2024. № 5(33). S. 1298-1306. https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5(33)-1298-1306 [in Ukrainian]